Ն· 6695 1892 ԱՊՐԻԼ 24 ՇՈՒՐԱՆ 33 ԻՒՆՃԻՒ ՕԷՆԷ ԱԼԱՖ· 1892 ՄԱՅԻՍ 6 ՇՈՒՐԱՆ Ն· 6695

ԳԻՆԸ 40

Մանկտաւոր Էջմիածին

ԳԻՆԸ 40

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՂԱՌԱՔԹԱՍ
Բաղրջալար Իշխն սենէլիք Մէճիտ 7
Սթանպոլ Իշխն » » 6
Ռոսքա Իւճրէնի պիզէ աեիտ տիր

Խսթանպոլտա, Քիւրքճիւ Խանընտա,
ալթ գաթտա վագը 21 վէ 23 նիւմէրոլու
մաղազալար.

مطبعه وادارەخانەسی
استانبولده کورکجی خانده آلتقاده
واقع ۲۱ و ۲۳ نومرولو مغازەلر.

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
قزەبت یانوسیان

ՆԻՍԱՆ 13 ՍԱՀԱԿՈՒ ԻՄԹԻԵԱՋ ԿԱՐՊԵՏ Ե· ՓԱՆՈՍԵԱՆ ՇԷՎՎԱԼ 9

Ր Է Ճ Ա.

Զաթէն էշէտտի ինթիեաճըմզ պուլունաուգտան պաշգա, Մանգումէմիզտէ տէրճ օլունմագտա օլան իքի բոման իսէ իւչ հաֆթա սոնրա խիթամ պուլարագ, հէմ Սէֆալէթի Լօնտրա նամ բոմանըն տէրճ ու տէվամընա պաշլանըլաճագ օլուպ, վէ հէմտէ Էսրարը Փարիս նամ բոման այրըճա թապ իսիլէրէք իքմալ իտիլէճէկի ճիհէթլէ, պիր մըգտար եազը իշթիրասընա մէճպուրիեէթ պուէնտուզունտան, կէրէք 1891 սէ էսի մարտը 15ինտէն սոնրա պաշլեան հիճապտան գալմըշ պուլունան մաթլուպաթըմզըն, վէ կէրէք իշպու 1892 սէնէսի մարտը 13ինտէն տէվամ իտէն զաղէթամըզ պէտէլինին, պէրայի թէշվիգաթ վէ թէսհիլաթ լուզֆէն վէ պիրան էվվել քքաալինէ հիմմէթ պգելրուլ մասընը, աֆֆըզդ տիլէեէրէք ինճա իտէրիզ։

ԱԶԳԱՑԻՆ

Պաար· Փոխանորդ Դեր· Գաբրիէլ Ս· Վրդ· տիւն Ատլիեէ նէզարէթինէ կիտէրէք, Եէնիգաբու հարիգդէտէկեանընա հիւքիւմէթի Սէնիեէ թարաֆընտան թէվզի օլունաճագ իեանէնին իրսալինի նազըր Ռիզա բաշա հազրինտէն իսթիրհամ իթմիշլէր, վէ նազըրը միշարիլէյհ մէզքիւր իեանէնին եարըն թէվզինէ իպթիտար օլունաճաղընը վատ պուեուրմուշլար տըր։

Դեր· Օրմանեան Սրբազանըն, վարիտ օլան պիր խապէր իւզէրինէ հարէքէթի թէէխիր օլունարաղ, եարըն օլ թարաֆա ազիմէթ իտէճէկի եազըմըզ իսէտէ, միւմայիլէյհին կիտէճէկի հէնուզ գաթիէն թէհագդուգ իթմէմիշ տիր։

Սաատ· Պաղտատլեան Օհան էֆ· հազրէթլէրի, մէշղուլիեէթի քէսիրէսինտէն տօլաեը, Ուսումն· Խորհուրդ ազալրղանտան իսմիֆա իթտիկի իշիտիլմիշ տիր։

Մանչէսթրը սաղրդ Հոգեւոր Հովիւ Արժ· Սուքիասի Վրդ· եէրինէ պիր տիկէրինին ինթիխապը իշիւն, Կրօն· Ժողովտան թանզիմ օլունուպ, էվվէլքի կիւնքի նիւսխէմիզտէ տէրճ օլունան ճէտվէլտէ, Յակոբեան Տ· Վահան Ս· Վրդ·ին իսմի, մէհվէն Յակոբ Աշոտ Ս· Վրդ·ի եազըլմըշ օլմաղլա, թասհիհ օլունուր։

ՏԱԼԻԼԻԵԷ

Տիւն, Եունան գրալը եօրկի հազրէթլէրինին իսիլէրի եէվմի մախսուսու օլտուզունտան, թարաֆը հազրէթի Բատիշահիէն միւշարիլէյհէ պիր գըլթա թէպրիք թէլէկրաֆը քէշիտէ պուլրուլմուշ տուր։

Մապէյնի Հիւմաեունտան, թէշրիֆաթը ուզումիեէ նազրը Միւնիր վէ տամամը Շէհրիեարի Մէհէմմէտ բաշալար հազարաթը վէ Գապը Ալիտէն Վէքիլ վէ Կիւլպեան Միքայէլ էֆ·լէր եունան սէֆարէթխանէսինէ կիտէրէք ըէսմի թէպրիքի իյֆա իթմիշլէր տիր։

Սաղահլաերն Պէյօղլունտա Բանաիա քիլիսէսինտէ պիր աեինի բուհանի իճրա օլունարաղ, պունտա Ռուսիա վէ Եունան սէֆիրլէրի իլէ հէյեթի սէֆարէթ վէ գօնսօլաթօ էրքեանը իւնիֆորմալարընը լապիս օլտուգլարը հալտէ հազըր պուլունմուշլար, վէ քիլիսէտէն չըգըրտգան սոնրա սէֆարէթխանէյէ ազիմէթլէ իճրայի թէպրիք իյլէմիշլէր տիր։

Սաարազամ ճէվատ բաշա հազրէնին թահթը բիեասէթինտէ օլարագ, Մէարիֆ վէ Մալիէ վէ Թիճարէթ վէ Նաֆիա վէ խազինէյի խասսայի Շահանէ նազրլարը հազարաթընտան միւրէքքէպ գօմիսիօն, տիւն ագտը իճթիմա իլէ, ումուրու մալիեէ հագգընտա կէճ վագըթա գատար միւզաքէրէ իճրա իթմիշլէր տիր։

Մէզքիւր գօմիսիօն, տուեեունու ումումիեէ թահվիլաթը ախիրէսինին թէպտիլինէ տաեիր Մ· Էլի Լէօն թարաֆընտան տերմիեան օլունան թէքլիֆլէրին միւզաքէրէսինէ մէէմուր օլուպ, նէթիճէների միւզաքէրաթընը, կէլէճէք բազար կիւնիւ ագտը իճթիմա իտէճէք օլան մէճլիսի խասսը վիւքէլսէէ արզ իտէճէք տիր։

Բումէլի չըմէնտրֆէր թահվիլաթընէն, թէպտիլի մի թէսավվէր օլան էսհամ միեանընտա պուլունաճաղը տախի շաեի օլմուշ իսէտէ, պու շաեիանընն ասլ ու էսասը եոգ տուր։

Բարիստէն ալընան պիր թէլէկրաֆնամէտէ, էսհամը Օսմանիէէնին ֆիեաթը արթմասը, զիքր օլունան մուամէլէեի թէպտիլիեէ հագգընտաքի լաեիհանընն թէտգիգի մատտէսինէ աթֆ օլունմագտա տըր։

«Մօնիթէօր»ին բիվաեէթինէ նազարէն, մէվզբյի թէտավիւլէ չըգարըլաճագ էսհամը Օսմանիէ իշիւն թէքլիֆ իտիլէն ֆաեիզ, 100տէ 4 վէ 75 սանթիմ իմիշ։

Տիւն Խըտրէլլէզ օլմագ միւնասէպէթի իլէ, ումումի ասաքիրի Շահանէէ վէ հապսխանէտէ պուլունան մահպուսլարա գուզու վէ հէլվա թէվզի օլունմուշ տուր։ Շէհրիմիզտէ պուլունան ումումի սէյրանկեահլար տախի տիւն խընճախընճ գալագալըգ իլէ տօլմուշ իտի։

Մ· Նակէլմաքէրս իլէ հէյեէթի սարրաֆիեէսի թարաֆընտան, Իզմիտ-Գասապա չըմէնտրֆէրի հապդընտա արզ օլունան թէքլիֆաթը, եազընտա մէճլիսի խասսը միւքէլատա թէտգըգ օլունաճաղը վէ թէքլիֆաթը մէզքիւրէնին, զիքր օլունան չըմէնտրֆէր խաթթը իմթիեազընը, միւմայիլէյհէ թէվտիլինէ տաեիր օլտուզու, վէ օլ պապտէ պիր թազըմ թատտիլաթ իճրա օլունուպ, պու իշ հագգընտաքի լաեիհանընն օ էսասլար իւզէրինէ թէտգըգ վէ թէզէքքիւր օլունաճաղը, «Մօնիթէօր»տէ կէօրիւլմիշ տիր։

Թէնպէքի ըէժի իտարէյի ումուր վէ խուսուսաթընը թէսվիեէսի, թաշրաբարճա թիւթիւն ըէժիսի մէէմուրլարընա թէվմի վէ իհալէ օլունմուշ, վէ պուսուրէթ Պապը Ալիտէն գապուլ օլունարագ, քէյֆիեէթ մագամը Սատարէթտէն թաամիմէն էմր ու իշար պուլրուլարագ, օլ վէճհլէ իյֆապընն իճրասընա պաշլանմըշ տըր։

Պապը Սէրասքէրինին 306 սէնէսի մուհասէպէսի, թանզիմ օլունմագտա օլտուզունտան եազընտա տիվանը մուհասէպաթա իթա օլունաճագ տըր։

Պաղը հավատիսաթը տախիլիեէ իշիւն սոն սահիֆէէ միւրաճաաթ օլունա։

)(122)(

ՀԱՑՏՈՒՏԼԱՐ
ՍԷՐԿԷՐՏԷՍԻ

ՄԷ-ԵԼԷՍԷԼ ԲՕՆՍՕՆ ՏԻՒ ԹԷՐԱՑ

ՄԻՐԱՑՈ ՄԱՎՈՒՆՍԸ

Օ սըրատա Մ· Ֆէրօ չու գուվվէյի ճաղիպէ իլէ գուվվէյի տաֆիա արանընտաքի հիքմէթ նէվինտէն օլան միճատէկէեի նէթիճէսինէ ինթիզար իթտի, նիհաեէթ գուվվէյի տաֆիա զալիպ կէլիպ, Նիգօղա Պիւթէն պիրտէն պիրէ քիւչիւք օրմանա ուրթընը չէվիրէրէք եօլունա տէվամիթտի։

Իխթիեարընը քէսքին կէօզիւ Նիգօղա Պիւթէնի պաղլար իչերիսինտէն կիթտիկի միւտտէթճէ թաադրպ իտիպ, անճագ մէրգուման Պօմա ավտէթ իթտիկինի կէօրիւնճէ՝ աքթրգ պուլունտուղու մահէլլտէն չըգրպ տօղրուճա մէշէ աղաճլարը վէ զէյթին աղաճլարը իլէ իհաթա իտիլմիշ օլան քիւչիւք օրմանա տօղրու իլէրուլէտի։

Թօբրագ գուվվէ իտի, վէ ուզուն միւատէթատէն պէրու եաղմուր կէլմէմիշ օլտուզու կիպի, բուզկեար տախի էմտիկինտէն, Գանեեէ սարմիզլէրինէ թէսատիֆ իթտի։

Թօբրագտա չիվիսիզ վէ եիւքսէք էօքչէլի պիր բօթէն եանընտա, նալչալը պիր աեագ գապը իզի պուլունմագտա իտի։

Հէր իքիսի պիր միւտտէթ օրման իչէրիսինտէն պիր նէվ տէօրթ եօլ աղզընա միւնթէհի օլան քիւչիւք պիր եօլտան կիթմէքտէ իտիլէր։ Օրատա թօբրաղա նիզամսըզ պիր սուրէթտէ պասըլմըշ օլտուզունտան, իքիսինին տախի տուրտուգլարը անլաշըլմագտա իտի։ Պիր ազ տահա էօթէտէ գումլար իչինտէ Գանեեէ եէրէ տէվրիլմիշ պիր պէտէնին իզլէրինի կէօրտու։ Բօթինին էօքչէսի 20 սանթիմէթրօ գատար պիր ուզունլուգտա թօբրաղը պասմըշ իտի։

Պիրտէն պիրէ Մ· Ֆէրօ տուրուպ հէեճան ու թէէսսիրինտէն պէնզի պէթի սօլտու, պէեազ պիր թաշ իւզէրինտէ պիր տամա զան էսէրի կէօրիւլմէքտէ իտի, պատէհու օ եէրտէն պաշլաեարագ բօթինտէն էսէր եօգ իտի։ Եալընըզ նալչալը գունտուրա էսէրի օրմանընն քէնարընա տօղրու ուզանմագտա իտի։ Լաքին եէրտէքի աեագ գապը էսէրլէրի տահա զիեատէ տէրին վէ գուվվէմլի պասըշ նիշանէլէրի օլտուզունտան, էսնայի միւրուրինտէ պէօյէ տէրին իզլէր պըրագան պիր ատէմին մութլագա օլտագըգատան իթիպարէն պիր եիւքիւ համիլ օլմասը լազըմ կէլտիկի նէթիճէսինի չըգարտը։

Իզլէր օրմանընն խարիճինէ գատար տէվամիտիպ Ամէօլ կէօլիւնէ տօղրու ուզամագտա իտի։ Օ սըրատա Մ· Ֆէրօ արթըգ չիւպհէ իթմէտի։

Նիգօղա Պիւթէն Բապուրտէնի սէսսիզ թիւֆէնքլէ գաթլ ու իթլաֆ իթտիքտէն սոնրա նաչը գուճաղընա ալարագ տօղրու Սէօյլէ կիտիպ, եութտուգլարընը ասլա կէրի վերմէէէն մէզքիւր կիրտապ սուլարընա աթմըշ իտի։

Իւչ կիւնէ գատար չու մէշհուտաթընը քիմսէէ պէեան իթմէմիշ օլան վէ Նիգօղա Պիւթէնի օնտան պէրու թէքրար կէօրմէմիշ պուլունան Մ· Ֆէրօ Լա Բուլարտիէրտէն տախի տըշարը չըգմամըշ իտի։

Մ· Ֆէրօ օ արա եէկէնի Մ· տը Սէն-Սովէօրտէն պիր մէքթուպ ախզիթտի։

Կէնճ միւսլմանթիգ ամուճասընաթուլունտա իճրա իթտիկի սէյրահաթ վէ անա միւթէալլիգ ահվալ հագգընտա թաֆսիլաթ վիրմիշ տիր։ Մ· Սէն-Սովէօր էսրար նէվինտէն օլան վէ օթէլտէն օթէլէ տօլաշան այնի սէյրահրն իմզասը նիհաեէթինտէի Ֆ· հարֆը տելալէթիլէ, սէյրահը մէզքիւրուն իզինի Մարսիլիաեա գատար թաագըպ իթտիկինի պէեան իյլէմիշ տիր։

Պունուն իւզէրինէ Մ· Ֆէրօ գալէմի ալըպ եէկէնինէ չէօյլէ եազտը։

«Ազիզ էվլատըմ,

«Օթել տէֆթէրլէրինտէն պիրինի պանա կէօնտէրինիզ, սիզ տախի թահգըգաթը լազըմէի իճրա իտինիզ, պէն քէնտիմթահգըգ իթտիմ, վէ միւճրիմի պուլտում զանընտաեըմ»։

Գանեեէ մէքթուպու իքմալ իթտիքտէն սոնրա, էլլէրինի պաղլաերպ օթուրտու, վէ «չիմալ պէքլէեէլիմ պագալըմ» սէսի։

Մ· Ֆէրօ օ արա եէկէնի Մ· տը Սէն-Սովէօրտէն պիր մէքթուպ ախզիթտի։

Կէնճ միւսլմանթիգ ամուճասընաթուլունտա իճրա իթտիկի սէյրահաթ վէ անա միւթէալլիգ ահվալ հագգընտա թաֆսիլաթ վիրմիշ տիր։ Մ· Սէն-Սովէօր էսրար նէվինտէն օլան վէ օթէլտէն օթէլէ տօլաշան այնի սէյրահրն իմզասը նիհաեէթինտէի Ֆ· հարֆը տելալէթիլէ, սէյրահը մէզքիւրուն իզինի Մարսիլիաեա գատար թաագըպ իթտիկինի պէեան իյլէմիշ տիր։

Պունուն իւզէրինէ Մ· Ֆէրօ գալէմի ալըպ եէկէնինէ չէօյլէ եազտը։

«Ազիզ էվլատըմ,

«Օթել տէֆթէրլէրինտէն պիրինի պանա կէօնտէրինիզ, սիզ տախի թահգըգաթը լազըմէի իճրա իտինիզ, պէն քէնտիմթահգըգ իթտիմ, վէ միւճրիմի պուլտում զանընտաեըմ»։

Գանեեէ մէքթուպու իքմալ իթտիքտէն սոնրա, էլլէրինի պաղլաերպ օթուրտու, վէ «չիմալ պէքլէեէլիմ պագալըմ» սէսի։

ԽՈՒՐԻՇԻՆԷ

ԱՀՎԱԼԸ ԲՕԼԻԹԻԴԸՑԵԷ

Ավսթրիա-Մաճար վիւքէլասը, կէլէճէք սէնէ իչիւն, իքի հիւքիւմէթ հարպիեէ վէ պահրիեէ պիւռճէլէրինի մաէն գարարլաչարարմադ իւզրէ, պու քէրրէ Վիէննատա ագտը իճթիմա իթմիշ տիր։ Պունլարըն միւզաքէրաթը նէթիճէսի պատէհու մէպուսանը էնճիմէնլէրինէ արզ օլունաճադ տըր։ Վիւքէլայի միւսամիլէյհիւմ, պու պապոէ տուր ու տիրազ միւզաքէրաթ իճրա իտէճէքլէր տիր։ Ավսթրիատա, տիկէր մէմալիքտէ օլտուղու կիպի, հարպիեէ վէ պահրիեէ պիւռճէլէրինէ, մէմալիքին էն միւհիմմ վարիտաթ գըսմը հասը իտիլտիկինի տիւշիւնէնլէր ազ տէկիլ տիր։

Տիկէր թարաֆտան հիչ պիր տէվլէթին, հիչ պիր էհալինին ահվալը հազրէ էնսաբնտա, միքէմմէլ սուրէթտէ միւսէլլահ վէ միւճէհհէզ պզլանմատըգլարը հալտէ, միւսթաքպէլլէրինճէ էվլէր վէ միւսթէրիհ օլամահաճադլարը քէյֆիեէթի, մէրթէպէյի թէհզադ ուգա վարմըշ օլտուղու ինքեար գապուլ իթմէկ մէվատտէն տիր։

Վիէննա վէ Բէչթէ նիմ ըէսմի մաթպուաթը, եէնիտէն պիր թագըմ մէգալէլէր նէշրի իլէ, թէսլիհաթ վէ թէտարիքեաթը հարպիեէ իչիւն վուգուս պուլան մէսարիֆաթը թէնգրհը ֆիքրինտէ պուլունուպ, պու հալի սէֆէրպէրլին բէք մէնհուս նէթիճէլէրէ միհանճէրը օլտուզունու պէեան իտէնլէրլին չոչ իտտիալարը վահի իտուկինչ տէրմիեան իլէ, չէօյլէճէ տէվամ իտիեօրլար։

«Ֆրանսա, Ինկիլթէրրա վէ Ալմանեա տէվլէթլէրի, գուվվէթլի օրտուլար վէ գուարէթլի տանանմալարա մալիք օլտուգլարը հալտէ, պունուն թիճարէթ, իալուամ վէ ֆինանս, վէ սէնայի վէ զայրիհիւմին թէրաքգը վէ թէվէսսիւնէ մանի ջլտուղու միւշահէտէ օլունմագտա տըր։

«Տէնիզլէր գրալեցասը» իւնվանընա սէզա Ինկիլթէրրա տէվլէթի, սէնէվի օրտուսու վէ տոնանմասը իչիւն 750 միլեօն ֆրանգ, վէ գօմշուսու Ինկիլթէրրա գատաբ Հինտիսթանըն պիթմէզ թիւքէնմէզ խազինէլէրինէ մալիք օլմամուղա պէրապէր, Ֆրանսա ճիւմհուրիեէթի գուվվէյի պէրրիեէ վէ պահրիեէսի իչիւն սէնէվի 720 միլեօն ֆրանգ սարֆը նա թէրէտտիւտ իթմէմէքտէ տիր։

Գիւթիւն չու ահվալի թատտատ ու թաֆսիլ իթտիքաէն սոնրա, Բէչթէտէ նէշր օլունան պիր պէրևիւք զազէթա, աթիտէյի միւլահազաթը իլավէ իտիեօր։

«Քիւլլիեէթլի պիր դուվվէյի միւսելլահանը պագասը, կէրեք Ավսթրիա վէ կէրեք Մաճարիսթան իչիւն մէնաֆիի հաեաթիեէսի միւգթէզասընտան տըր։ Էկէր հալը հազրըրմըզը մուհաֆազա վէ էր ետ կիճ վուգուա կէլէճէք պուհրանը զէմանլէր ֆուրթունալարը-նը զարարսըզ կէչիրմէք իսմէր իսէք, գուտրէթի ասքէրիեէմիզէ կիվէնմէլիեիզ, վէ կէրեք տախիլէն վէ կէրեք խարիճէն վաճիպ իլրիաեէ պիր տէվլէթ օլմալըզ։ Շաեէտ թէչիլաթ վէ միւէսսէսաթը ասքէրիեէմիզ նազը դաչը իսէ, հիչ պիր տէվլէթ թարաֆընտան չաեէսաթէյի ըիաեէթ ու իհթիրամ օլամաեզ, պիլաքիս էճնէպիլէրին մաթմահը նազարընը թէչվիգ իթմիշ օլուրուզ։

Եալընըզ միւքէլլէֆ պիր տէվլէթի ասքէրիեէ, խարիճէն սուլհ ու միւսալէմէթի վէ տախիլէն սիւքիւթ ու սիւքիւնէթ իւզրէ թէրաքգըեաթ վէ թէֆէյեիւզաթը հագգըմըզտա թէէմին իտէպիլիր։ Բէք չօգ էսասը մատատէրտէ կէչի գալմըշ օլան Ավսթրիա-Մաճար օրտուսունուն իքմալի վէսաեիթինի հիւքիւմէթէ գարշը բէտտ իմմէք մէնհուս վէ մուճիպի թէէսսիւֆ պիր բօլմիգա ատտ օլունապիլիր։ Էկէր վագթը սուլհ ու հազէրտէ օրտուեա, գուվվէյի մէվճուտէսինի իլավէ իչիւն լազըմկէլէն ինանիրիւ տիրիղ իսէր իսէք, պու հրանը զէմանլէրտէ պու զուհուլ վէ թագսիրաթըմըզը ճեպրու թէլաֆի իչիւն մէպալիդի ճէսիմէ սարֆընա մէճպուր օլաճաղըզ։

Շու հալէ նազարէն, Ավսթրիա Մաճար վիւքէլասընը միւշթէրէք օրտուիչիւն թախսիսաթը ճեպիտ թալեպ իտեճեքլէրի մէէմուլ տուր։ Իքի հիւքիւմէթ մէճլիսի ումումիլէրի զոդ թախսիսաթը հէման գապուլ իտեճեքլէրի լեմանը մաթպուաթտան անլաշըլմագտա տըր։

«Նոր Տայչէ Ակէմայնէ Ցայթունկ» զազէթասը, իթթիֆագը միւսելլէսէ տախիլ օլան տէվլէթլէրին թէտարիքեաթ վէ թէճհիզաթը հարպիեէսի չօղալտըճա, օ նիսպէթտէ էգօնօմի նօգթայի նազաչընճա պիր թագըմ թէրաքգըեաթ հուսուլբէզիյը օլուեօր մէալինտէ պիր մէգալէ նէշր իթմիշ օլուգ, մէգալէյի մէզքիւրէ հէր թարաֆճա մուճիպի մուախիզէ օլմուշ տուր։

Բրէնս Պիզմարգըն միւբէվվիճի էֆքեարը օլան «Համպուրկէր Նախրիհթէն» զազէթասը, մէզքիւր նիմ ըէսմի Ալման զազէթասընըն չու պէեանաթը քիւթախանէսինի, խուսուսէրէ Ավսթրիա վէ Իթալեաեա աթֆէն ճէրհ ու բէտտ իթմիշ, վէ պու իքի տէվլէթլէրին ահվալը էգօնօմիգբյեէսի, մէսարիֆաթը ասքէրիեէնին իֆրաթ տէրէճէտէ չօղալմասը նիսպէթինտէ տիւշմասը ինպըրազ օլտուղունու, պէրբէթի գայիեէտէ օլարագ տէրմիեան իթտիկի տէլաեիլ վէ պէրահին իլէ խոպաթ իյլէմիշ տիր։

ՀԻՆՏԻՍԹԱՆ

Հինտիսթանըն պու սէնէքի մահսուլուն տաեիր վալի Թարաֆընտան 29 ապրիլ թարիխլէ Լօնտրաեա աֆիտէքի թէլէկրաֆնամէ քէշիտէ օլունմուշ տուր։

Մաաղատտա վէ Պիրմանիա վէ պէնգկալա վէ Պոմպայտա եաղմուրլար եաղմըշ օլմաղլա ահվալը զիրիաէէ մաթլուպ տէրէճէտէ տիր։ Հիմալաեա էեալէթլէրինտէ վէ Բենդապտա վէ Շիմալի ղարպի վիլաեէթլէրինտէ եաղմուրա պէօեիւք պիր իհթիեաճ վար աբը։ Իլք պահար զիրաաթը ի մալ օլունմուշտուր։ Զախիրէ ֆքեաթը պիր բատտէտէօլուպ, զէխաեիր մէպղուլէն մէվճուտ տուր։

Ինչաաթը նաֆիաճա Մաաղրաստա 161.000 վէ Պոմպայտա 5000 վէ Պէնգկալատա 33.000 վէ Բազրօթանատա 38.000 վէ Պիրմանիատա 5000 վէ Մայսորտա 5000 վէ Հայտարապատտա 17.000 էհալի իսթիխտամ օլունմագտա տըր։

Ինչաաթը նաֆիաեա նէզազէթ իթմէքտէ օլան Լօրտ Վէնլօք նամ զաթ թարաֆընտան իրատ օլունան պիր նութգտա, միւհթաճիրնէ մուավէնէթ իչիւն իճրա իմտիրիէնինչաաթտա միւթախտէմ օլան էհպիրնէ իթա օլունան իւճրէթիէն, իհթիսասաթը վագըլալարը լազ միւթէնասիպ օլտուղու պէեան իտիրմիշ տիր։

ԲԵԹԼԷՀԷՄ

Երուսաղէմէն յետոյ, հրէաստանի մէջ, Քրիստոնէից հաւատարկրօրդ ուխտատեղի է Բեթլեհէմ գիւղաքաղաքն, որ առաջնոյն ուղղակի հարաւային կողմը կիյնայ և անկէ հազիւ երկու ժամ հեռաւորութիւն ունի։ Աստուածաշունչ սուրբ գրքէն յայտնի է որ Բեթլեհէմի հնումն կը կոչուէր նաև «Եփրաթա» և երբեմն ալ «Բաղաք Դաւթի», բայց այժմառ հասարակ ամէն ազգ իւր տառադարձութեամբ կը գրէ և կարտասանէ «Բեթլէհէմ»։ Սուրբ գիրքն ամենահաւատարիմ վկայ է Բեթլեհէմի հնութեան, ծննդոց գրքի վերջին գլուխներուն մէջ կը յիշուի Բեթլեհէմի անունը։ Բաւական հին և բաւական ալ հաւանական աւանդութիւն մը մեր խօսած գիւղաքաղաքի «Պէյթ-լէհմ» (տուն հացի) անուանակոչութիւնը Աբրահամ նահապետին կը վերագրէ։ Եթէ կարիդ ենք այնպէս մտածել, որ հայրենիքները ալ իրրև հասարակաց մայր, իրաւունք ունին պարծենալ իրենց գիրկը ծնած և սնած նշանաւոր մարդիկներով, եթէ իրաւունք տանք Զմիւռնիոյ, որ իւր Հոմերոսով, և Ամասիոյ ալ որ իւր Աստրապոնով փառաւորուի, միթէ իրաւունք չունի՞ պանծալու մեր Բեթլեհէմն որ Աստուածորդւոյն ծննդավայրն եղաւ։ Այս՝ եթէ Բեթլէհէմ այն բաղդին արժանացած չլինէր, այն ժամանակ մարդիկներն խորհելով, չ՝ այսքան քրիստոնեայ աշխարհի ուշադրութեան կարժանանար և չ՝ ալ եւ այստեղ գրանուելով այս տողերը գրելու առիթ կունենայիր։

Այս անգամ պիտի գրեմ միայն Սենգեան տաճարի և կաթոլիկաց որբանոցին վրայ, թերևս ուրիշ անգամ ալ պատեհութիւն կունենամ պատգամեան «Մանգուսէ»ի մէջ նկարագրել Բեթլեհէմի շրջակայքն։ Բայց նախ քանի մը տողով մը ձգենք Բեթլէհէմի վրայ։

Զքրենիներով և թզենիներով զարդարուած բլուրի մը վրայ Արաբական ոճով կառուցուած և իրենց չառաքեան կարգաւ Լատին, Յոյն, Մահմետական և Հայ ազգերէ բնակեալ գիւղաքաղաք մ՝է Բեթլեհէմ։ Ըստ նորագոյն աշխարհագրութեան, Բեթլեհէմի բնակչաց թիւն է տասն հազար, որք կը կառավարուին «Միւտիր»ով մը։ Բեթլեհէմի թէ քրիստոնեայ և թէ ոչ-քրիստոնեայ բնակիչներն իրենց սիրալիր վարմունքով կարող են չատ մը քաղաքներու և գիւղերու առաջ բարի օրինակ հանդիսանալ, սոքա իրարու հետ չատ սիրով և իբրև եղբայր կապրին, և բաւական հին ժամանակէ ի վեր սովորութիւն եղած է, որ Բեթլէհէմցիներ քրիստոնեայք անխտիր իրարու աղջիկ կուտան և իրարմէ աղջիկ կառնեն։ Իրենց ընդհանրական լեզուն է Արաբերէն։ Բեթլեհէմցւոց մէջ ընդհանրացած արհեստներն են հողագործութիւն և բարեկարգութիւն, ոմանք ալ կը զբաղին սգնդով, սատափով, փղոսկրէ և այլն։

ՊԷՇԻՆՃԻ ԳԸՍՄ

1.

Դանէեէ Ֆէքս թէհարիեաթը իսաֆիեէսինէ քէմալի կէրմ իլէ տէվամ իթտիկի սքրատա, Մ. տը Սէն-Սօվէօրի ճբրայի թահգըգաթ խուսուսունատա եօրուվմագ պիլմէզ իտի։ Միւսամիլէյհ Օլիուլա միւթէվէճճիհէն թէքբար հարէքէթ իթմիշ իտի։ Օրատա իսմէրին նիհաեէթինտէ պուլունան Տ. հարֆը սահէսինտէ Մ. Հանրի տը Վէնասդըն էսէրինի զալալ իթմէք իսթէեէն պու իքի ատէմէրին ահվալինի թահգըգ իմտի։ Մէսաժրի տէֆաթիրինտէ վէ օթէլ տէֆթէրլէրինտէ իքի եօլճու Մարսիլեալը օլուպ, չէհիր իչէրիսինտէ պիր խանէլէրի պուլունտուզունատան, Թուլօն բօսթա ատրապաբնատան էնէրեք փոզրուճա եվլէրինէ կիթմիշլէր գոր։

Մէսէլա Մ. տը Սէն-Սօվէօր արթըգ արամատըզը վէ Օլիուլատան իթինպարէն անլէրուէն պիրի զարիպ պիր ատէթէ իթթիպաէն տաեիմա նիհաեէթինտէ Տ. հարֆը պուլունան պիր իսմ ինթիխապ իթմէքտէ օլտուղու կիզի, Տ. հարֆընը միւթէագրպ տա այնի սահհը քէշիտէ իյլէմէքտէ իսի։

Մ. տը Սէն-Սօվէօր պու սուրէթլէ Օլիուլատան Մարսիլեաեա ավտէթ իմտի, լաքին օրատա արթըգ թահգրգ աճ դապիլ տէկիլ իսի։

Մարսիլեատա եէրլի 300 պին նուֆուս իսքեան իթթիֆաքլէրի կիպի, քիւլլիեէթլի էճնէպիլէր մուդիմ տիրլէր։

Մ. տը Սէն-Սօվէօր սէբիշ կիւն միւթէմատիէն քեաֆֆէյի միւղեյյէն օթէլլէրի մէֆքուզ խանէլէրի թէհարրի իմտի իսէ տէ, էարար զապիլնտէն օլան Տ. նապէտիտ օլմուշ իսի։

Կէնճ միքսմանթիգ պունատան չու նէթիճէէի իսթիխրաճ իթտի քի, իքի եօլճու Մարսիլեալը օլուպ, չէհիր իչէրիսինտէ պիր խանէլէրի պուլունտուզունատան, Թուլօն բօսթա ատրապաբնատան էնէրեք փոզրուճա եվլէրինէ կիթմիշլէր գոր։

Մէսէլա Մ. տը Սէն-Սօվէօր արթըգ արամատըզը վէ Օլիուլատան իթինպարէն զայպ իթմիշ օլուուզու Պարօն տը Վէնասդըն իզինի պուլտու։

Բրօվանս նամօմէլտէ Պարօն Հանրի տը Վէնասդըն իսմի 10 մայիս թարիխլի զապրթա տէֆթէրինտէ գայտ օլունմուշ իտի։

Պարօն ապրիլ 30 իլէ մայիս 10 արասընտա նէ՞ օլմուշ իտի, իչիւն էսրարը պուլատա իտի։ Ապրիլ 30տա միւսամիլէյհ Օլիուլատան նապէտիտ օլուպ էչեատը չանթա իչէրիսինտէ գօլթուղու ալթընտա լզանթատան չըգտըզը վէ եաեա օլարագ հարէքէթ իթտիկի կէօրիլմիշ իտի։

Մ. տը Սէն-Սօվէօր Մ. տը Վէնասդըն պէրաէթինէ իսպաթ, չու օն կիւն գարֆընտա վագթընը սուբէյի իսթիմալինտէ արանմագ լազըմ կէլտիկինի հիսս իթտի։ Իմտի իչիւնճիւ տէֆտա օլարագ Օլիուլա ավտէթ իթտի։

Պու սէյեահամը միւթէատտիտէսի հասէպիյլէ միւսթանթիգ է վարիա օլան մէքթուպլար էքսէրիեա եէրինէ կէճ վասրլ օլմագտա իտի։

Մէզքիւր մէքթուպլար պաղէն էքսէ, պաղէն Մարսիլեաեա վէ պաղէն տախի Թուլոնա կէօնտէրիլիր իտի, իչիւնճիւ պու զայպ իթմիշ օլուուզու Պարօն տը Վէնասդըն իզինի պուլտու։

Բրօվանս նամօմէլտէ Պարօն Հանրի տը Վէնասդըն իսմի 10 մայիս թարիխլի զապրթա տէֆթէրինտէ գայտ օլունմուշ իտի։

Պարօն ապրիլ 30 իլէ մայիս 10 արասընտա նէ՞ օլմուշ իտի, իչիւն էսրարը պուլատա իտի։ Ապրիլ 30տա միւսամիլէյհ Օլիուլատան նապէտիտ օլուպ էչեատը չանթա իչէրիսինտէ գօլթուղու ալթընտա լզանթատան չըգտըզը վէ եաեա օլարագ հարէքէթ իթտիկի կէօրիլմիշ իտի։

Մ. տը Սէն-Սօվէօր Մ. տը Վէնասդըն պէրաէթինէ իսպաթ, չու օն կիւն գարֆընտա վագթընը սուբէյի իսթիմալինտէ արանմագ լազըմ կէլտիկինի հիսս իթտի։ Իմտի իչիւնճիւ տէֆտա օլարագ Օլիուլա ավտէթ իթտի։

Պու սէյեահամը միւթէատտիտէսի հասէպիյլէ միւսթանթիգ է վարիա օլան մէքթուպլար էքսէրիեա եէրինէ կէճ վասրլ օլմագտա իտի։

Մէզքիւր մէքթուպլար պաղէն էքսէ, պաղէն Մարսիլեաեա վէ պաղէն տախի Թուլոնա կէօնտէրիլիր իտի, իչիւնճիւ պու սէպէպէ մէպնի ամուճասընընը կէօնտէրմիշ օլտուղու մէքթուպտա տէրհալ աքզ իթմէտի։ Մալիւմ օլտուղու վէճհիլէ, ամուճասը օթէլ տէֆթէրլէրինտէն պիրինտէ պուլունան իմզանը նիհաեէթինտէ Տ. հարֆը իլէ մահհուտ սահհը կէօրմէք իսթէեօր իտի։

Օլիուլատա Մ. տը Սէն-Սօվէօր իլք թահարրիեաթընը իճրա իթմիշ օլտուղու օթէլէ նազիլ օլտու, լաքին պատէմա նէ եաբաճաղը հազդընպա լզանթաճքեա հէչ պիր շէյ տիմէմիշ իտի։ Միւսամիլէյհ Մ. Հանրի տը Վէնասդ իլէ միւվաճէհէ իթտիկի խըտմէթքեար դըզը թէքբար պէրապէր կէրի կէթիրմիշ իտի։ Պուղըզդանէթ դէքի վէ վիճանը բաք իտի։ Մէզպուրէ ահու կէօզիւ վէ իսանի էթվարը տէլիգանլըեա պէօեիւք պիր ճինտեէթ իսնատ օլունմագտա օլտուղունու. կէօրտիւքտէ, ֆէվգէլատէ միւթէպիրէ օլմուշ իտի։

Դըզ Մ. տը Սէն-Սօվէօր կիպի Հանրի Վէնասդրն հարէքէթի նէճիպէ վէ միւթէվէքքիլէսինատէ միւթեհարիր օլարագ միւսթանթիգ կիպի ժիմամիլէյհին պէրատէթինէ ինանմըշ իտի։

(Տէվամ)

թերէ բարեպաշտական առարկաներ և ուրիշ զանազան ամաններ ու գործիքներ չմնալով. շատ քիչերն խանութպան են, որոնց մէջ պատուաւոր դիրք կը բռնեն բարեպաշտական նիւթեր ծախողներն.

Այժմ նկարագրենք Բեթլէհէմի երկու ամենանշանաւոր հաստատութիւններն.

1.— Ս. Ծննդեան տաճարն, կը գտնուի քաղաքի արևելեան ծայրը, կառուցուած այն այրին վրայ՝ ուր ծնաւ աշխարհի Փրկիչն. Շատ երկար կը լինէր եթէ միայն մեր դիտողութիւնները իսկ պատմէինք տաճարի անցեալի մասին, թէ՝ ի՛նչ փոփոխութիւններ կրած, ի՛նչ ապերու ձեռք մեռցած և ի՛նչ վիճակներու ենթարկուած է, միայն համառօտիւ կուզենք ըսել, որ Ս. Այրին վրայ առաջին անգամ եկեղեցի կառուցանողն եղած է Քրիստոսի ժամանակակից Հերոդիանէ թագուհին. Այս եկեղեցին կանգնուեցաւ մինչև 135 թուականն, յորում Հռովմայ Ադրիանոս անբարիշտ կայսրն կործանելով զայն՝ ծննդեան տեղւոյն վրայ կանգնեց Ադոնիս չաստուածայն արձանը. 313 թուականէն քիչ յետոյ, երբ արդէն Քրիստոնէութիւնը կռապաշտութեան դէմ յաղթանակած և Մեծն Կոստանդիանոսի ալ կրօնքն դարձած էր, խր մայրն Հեղինէ թագուհի Բեթլէհէմ գալով՝ կը կործանէ Ադոնիսի արձանը և կը կանգնէ ներկայ հոյակապ տաճարն (ստոյգ աղբիւրներէ գիտենք, որ եկեղեցւոյ շինութեան մասնակցած են նաև Հայք), որ զանազան փոփոխութիւններ կրելով՝ հասած է մինչև մեր ժամանակը. Արդի տաճարն՝ յիսուն կճեպայ միակտոնք և կարմրագոյն սիւներու վրայ կառուցեալ լայնաձև եկեղեցի մ'է. աւանդաբար կը պատմուի թէ՝ հին ժամանակ տաճարն աւելի ընդարձակ էր և սիւներու թիւն կը հասնէր մինչև ինոնուն. Այժմ այս տաճարն կը վերաբերի միայն Հայոց և Յունաց, որոնք առանձինն իրենց բաժիններու մէջ կը կատարեն իրենց գիշերային և ցերեկուան ժամերգութիւնները; սակայն Լատինք դարուս առաջին քառորդէն սկսեալ սովորութիւն ըրած են Հայոց բաժնին ուղղակի մէջտեղէն անցնելով Ս. Այրն երթալ ու գալն. Քրիստոսի ծնած այրն կը գտնուի Յունաց աւագ-սեղանոյն տակ, ուր երթալու համար երկու դուռ կայ, մին՝ Յունաց կողմէն և միւսն՝ Հայոց. Հայոց դռնէն կերթևեկեն նաև Լատինք, թէ թէպէտև այս վերջինները իրենց համար յատուկ ճանապարհ ալ ունին՝ Ս. Այրն կը վերաբերի հաւասարապէս երեք ազգաց, սա տարբերութեամբ միայն, որ Քրիստոսի ծնած տեղւոյն վրայ կը պատարագեն Հայք և Յոյնք, իսկ Լատինք կը պատարագեն Երկնից Դուռնոյ սեղանոյն վրայ, որ Քրիստոսի դրուած մուրին մօտ է, և Ս. Մուրն այժմ գտնուելն իրենց ձեռքն է.

Տաճարին կից է երեք ազգաց վանքերն. Հայք և Յոյնք իրենց վանքերու մէջ ունին մէյմէկ փոքրիկ եկեղեցի, Լատինք ունին Ս. Կատարինէ անուամբ մի չքեղ և հոյակապ եկեղեցի, զոր թերեւոյթէն տարի առաջ կառուցած են; և որոյ ստորոգ ծախքն վճարած է Աւստրիոյ Ֆրանսուա-Ժոզէֆ կայսրն. Երեք Քրիստոնեայ ազգերն ալ՝ իրենց վանքերու մէջ կամ մօտ ունին դպրոցներ, ուր կը յաճախեն Բեթլէհէմցի աբրահամոս աշակերտներ.

Երբ կը յիշենք այն ժամանակներն, յորում այս սրբավայրերը գրեթէ նոյնն օր կուգայ ասպարէզ կը դառնայր Քրիստոնեայ կրօնաւորաց առաջ և զօրաւորն կը նկրտէր անզօրին իրաւունքները յափշտակել, կարդալ ենք անտարբեր մնալ և այս պատիւ ևս յաւերժական հաստատութիւն չմաղթել Օսմ. փառապանծ Դահուն համար, որոյ քաջարի զօրաց գիւղերը ու ցրեկ անքրուն հսկութեամբն՝ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ այժմ, և իրաքանչիւր ազգ, իւր կարգին, հանգստութեամբ կը կատարէ իւր արարողութիւններն.

Ս. Ծննդեան տաճարի մասին այս չափ. քանի մը խօսքով ալ Որբանոցն ծանօթացնենք մեր ընթերցողաց.

2.—Ադ-էլ-էյրեամ (Հայր որբոց) կը կոչուի տեղացիներէն այն նշանաւոր հաստատութիւն, զոր վերև մի քանի անգամ «Կաթոլիկաց Որբանոց» կամ պարզապէս «Որբանոց» անուամբ յիշեցինք. Քառասարկ և ամբակառոյց չէնք կամ վանք մըն է Ադ-իւլ-էյթամն. Այրդէն իւր անուան նշանակութենէն յայտնի է թէ՝ ի՛նչ բանի կը ծառայէ այս հոյակապ չէնքն, բայց հոգ չէ, մենք մի քիչ մանրամասնութեան մտնանք. Քսան և հինգ տարի չափ առաջ Ս. Երուսաղիմայ Լատինաց Պատրիարքարանի միաբաններէն Անտոն-Պէյլօնի անուն Իտալացի վարդապետ մը առանց շատ դրամ ունենալու, միայն մտածելով որ, երբ բարի գործի մը կատարման համար մենք յօժար կամք ունենանք, Աստուած ձեռնտու կը լինի մեզ և իւր օգնութեամբ կարող կը լինինք մեր դիտաւորութիւնը ի գլուխ հանել, կը հիմնարկէ այս որբանոցն և առաջին անգամ կը բաւականանայ վարի յարկին շինութեան, ուր կը ժողուէ 20 հատի չափ Լատին կամ Լատինացեալ որբեր.

Յետոյ իւր այս նոր հաստատութիւնը ու նոր որդեգիրներն յանձնելով «Սալեզեան» կոչուած քանի մը վարդապետաց խնամոց՝ ինքն կուղևորի յԵրուսաղեմ, հարուստ կաթոլիկներուն օգնութիւնը խնդրելու ի նպաստ իւր որբանոցին. և իրօք ալ Հայր Անտոն-Պէյլօնի յուժախաբ չլինելով իւր ձեռնարկութեան մէջ, բաւական մեծ գումարով մը կը վերադառնայ ի Բեթլէհէմ, յարկ մը ևս կը բարձրացնէ իւր որբանոցին վրայ և կը կըրկնապատկէ իւր որբերուն թիւը, այսպէս պարբերաբար քանի մը տարին անգամ մը կամինքն երթալով և կամ իւր կողմէն վարդապետ մը ուղարկելով Եւրոպա, իւր բարենպաստակ զոյգին համար օգնութիւններ կը ժողվէ և իւր հաստատութեան անունն ու նպատակը կը ծանօթացնէ Եւրոպացի կաթոլիկաց, և նոցա շնորհիւ ու իւր ջանիւք հետզհետէ կընդարձակէ իւր որբանոցն, ինչպէս այս ժարիներս ալ, իւր որբանոցին կից ունեցաւ փառաւոր մատուռ մը «Սիրա Յիսուսի» անուամբ, որոյ ներքին զարդարանքով կզբաղի այժմ որբանոցիս հիմնադիրն. Այս հաստատութեան մէջ կը գտնուին հիմա ութսունի մօտ Լատին որբեր, որոնք Պաղեստինի ամեն կողմերէն ժողովուած կամ ղրկուած են. սոքա իրենց հոգեւոր հօր շնորհիւ կը վայելեն ամէն խնամք՝ կուսանին Իտալերէն, Գաղղիերէն և Արաբերէն լեզուներ և կարեւոր գիտութիւններ ու արհեստներ, (ատաղձագործութիւն, կօշկակարութիւն, դերձակութիւն, սատափէ, փղոսկրէ և ուրիշ փայտերէ զանազան նիւթեր շինել ևն.), որով այս որբերն իրենց համար բաւական յուսալից ապագայ մը պատրաստած կը լինին. իսկ անոնք որ կը փափաքին եկեղեցական դառնալ. այս ասպարիզի համար պէտք եղած մասնաճիւղերուն աւելի ոյժ կուտան և յետոյ կը լինին վարդապետ մը ի կարգէն Սալէզեանց.

Ադ-իւլ-էյթամի մէջ կայ առանձին դպրոց մ'ալ, անխտիր ամեն ազգէ փափաքողաց համար, բոլորովին ձրի, միայն դպրոցական պիտոյքն աշակերտն ինքն պիտի հոգայ. այս տեսակ աշակերտաց թիւը կը հասնի հարիւրի, որոնք միայն ցորեկները դպրոց կը մնան.

Ադ-իւլ-էյթամ անունն՝ նախ և առաջ Որբանոցիս հիմնադրին տուած են Բեթլէհէմցիք, յետոյ ալ (ինչպէս սաստարակօրէն սովորութիւն է) նոյն անուամբ յորջորջած են նաև իւր հաստատութիւնն, որ գուցէ իւր տեսակին մէջ մեկհատիկ է ի Պաղեստին.

Ադ-իւլ-էյթամկամոր նոյն է Հայր Անտոն-Պէյլօնի կը բնակի այժմ ի Բեթլէհէմ, նոյն իսկ իւր որբանոցին մէջ, որոյ խնամակալն և առաջին տեսուչն է. Ինքն 65-70 տարեկան ծերունի մ'է.

Ռուբէն Սամուելեան
Թալլոյի

ԱՄԵՆԱՑՆ ԴՐՈՂԱՑ

ՀՆՈՑ ԵՒ ՆՈՐՈՑ, ՅԱՅՏԻՑ ԵՒ ԱՆՑԱՑՏԻՑ

Գ.

Մեր երկու գրագէտներու տաք վիճաբանութեան միջոցին երեն՝ քիչ մը հեռու նստող թխադէմ պարոն մը յանկարծ խօսքի խառնուելով ըսաւ.

—Ոչինչ պէտք չեմ զկուսմ հետակրկռիլ թէ ովքերի հետ պատիւ ունեմ խօսել. հէնց ձեր առաջատրած պարագման առարկայից էլ հասկացուսմ է մի ինչ, որ ազգային կրողներից էք լինելու.

—Խօսքդ գիտցիր պարոն – ըսաւ մեր երիտասարդ նիւթապաշտը բարկութեամբ – մենք կրոնչենք.

—Պատ՝ ի՞նչ էք էլի, հավքա՞ր էք, ինչ էք.

—Մենք գրագէտ ենք.

—Պանից դուրս է կալիս, որ դուք անկիտանումէք ծեզանից տուրս անցած տարածներից, այլապէս ասած և ոչ մի պան կիտէք, որ չէք հասկանում ախր թէ կրող կրակէտ մի և նոյն պան ասել է.

Մեր երիտասարդ գրագէտը չուտով անդրադարձաւ և գործած սխալը դարմանելու ճիգ մ'ընելով յարեց.

—Ներեցէ՛ք, այնչափ գրգռած էր զիս Պր. Ադամը, որ ձեր արտասանած գրող բառը սխալ ըմբռնեցի. բան մը որ ներելի է կարծեմ երկու ժամէ ի վեր դարեջուր պարպողներու.

—Ոչինչ, ես սխալուսմեմ էլի, որ չեմ կարող ձեր հասկացած լեզուով խօսել, պանը նրանումն է որ, տուք էլ իսկի չէք հասկանում մէկդմէկի լեզուներին, ժամերով հէնց հանաք ու կալաճիով էք զպաղուսմ, առանց մի որոշ միտք յայտնած լինելու. ճշմարիտ ասած մեզանում էսպէս տարտակ պաներ խօսողներին թէ՝ կուղղայտնի կրող լինի կամ պրոֆէսսէր, ժողովուրդը իսկոյն պեմից վար առած պղաուսմէ «լռի՛ր զահլա ես ասնում».

—Է՛ ի՞նչ ըսել կուզէք.

—Շատ պան ասել եմ ուզում. տուք որ նորանոր շկոլայներ էք հիմնելու լեզուներ էք ստեղծելու. արդեօք՞ համալսարանումն էք պրացել ձեր պարձր կրթութիւնը, ֆօրպատում, Հայտէլպերկում, Ֆրանսիատում թէ Շօտլանտիատում.

—Փարձանքի հանդիպեցանք, մանաւանց երիտասարդ նիւթապաշտը անլսելի ձայնով մը. իսկ մեր Պ. Ադամը տեղը սաքած և ոչ իսկ կ'ինչեր խօսքի խառնուելու. մէկ մ'ալ այս միջոցին ակնոցաւոր, մարդ մը դռնէն ներս մտաւ և մեր պարոնները տեսնելուն ուղղակի ասոնց դիմեց բարձրաձայն դոչելով.

—Ողջունեմ ձեզ, զի՞ է զի անկեալ կայք ի թախիծս.

—Էլի մի հոս հոս մալտաց պարոնը քթին տակէն.

—Հրամեցէք միւսիւ, թախծութեան մէջ չենք, առտուանց ի վեր դարեջուր կը խմենք կոր.

—Իսկ սա՞ զի, ըսաւ նորեկը պարոնը ցուցնելով.

—Հաւատացէք որ ներկայացուած չենք, սակայն ինչպէս իւր արտասանութենէն և քննադատական ոգիէն կերևայ, կովկասացի ըլլալու է.

—Համեր էք պարոն, կովկասացի եմ, ի՞նչ միթէ դիւրեկան չեն կալիս իմ խօսքերը քոյ ամէն օր կովկաստ ռէկլամ արվող ականճներին.

—Զի՞նչ լցեն բանքդ այդոքիկ, զնէմ. մէ ճառիցէք. զանխալ են յինէն զոր լսեմս. ազէ՝ պատմա ինձ.

—Խալ պէտք է լինել ինչպէս ասած էսպէս մի անճառնի ֆռազ լսելիս, մըռըլտաց պարոնը մեկուսի.

—Հին և նոր դրոյներուն վրայ կը խօսէինք միւսիւ մեր Պ. Ադամին հետ և այս պարոնը չեմ գիտեր ինչո՞ւ միջամտեց մեր խօսակցութեան.

—Եմ՝ խնդիրը ձեր անհատականութեան վերաբերուէր, պնաւ չէի հետաքրքրուել. սակայն որովհետև մի կենսական հարցի էսպէս ասած մեր կրականութեանվրայ էիք խօսում, պարտականութիւն համարեցի ինձ իբրև մի պարտաճանաչ մարդի ուղղել ձեր սխալը.

—Ո՞ւստ քեզ իրաւունս ժիջամտել ի բանագնացութիւնս այլոց, դոչեց ակնոցաւորը պարոնին.

—Ի՞նչ ես պղաուսմ, կիժուսե՞լ ես խամ, էտ ի՞նչ մուժիկի ծէնե՞ է չեմ հասկանում, աղաչում եմ ծեզ պանները, ֆիլմէ ճաչակ սակեղէն Դպրութեա՞ն է կարդում.

—Զինչ ինչ ետ պատասխանի պիտայս, գճաչակէ՞ խօսէր զի՞ առնէր. Եթէ կամք իցեն նորա գնել մատուցի մեծապատուութեան իւրում. քանի օրինակս և խնդրիցէ ի գին իւրաքանչիւրոյ օրինակի հնգից ռուպլեաց ի Պատուէր տամ Զեզ զդոյլ լինել յառնէս յայսմանէ զի այր հանճարեղ և մեծահարուստ գոլ թուի ինձ.

—Միւսիւ թէև ինչ ըսելն ես ալ չը հասկցայ, բայց կարծեմ թէ հաշէ գընողի երևոյթ ունենալի հեռի է.

—Ի՞նչ է ասում, ի՞նչ է ասում էս ակնոցաւոր պարոնը.

—Կըսէ որ եթէ փափաքի քանի մը օրինակ հաշէ գնելու, ամենայն յարգանօք պիտի մատուցանեմ իրեն, սակայն սպառած ըլլալուն առթիւ պէտք է ամէն մէկ օրինակին հինգ ռուպլի վճարել.

—Ի՞նչ, էլի ռուպլի, տո՛ մէկ կոպեկով չեմ առնում ես էտ տեսակ կիրքերին.

Պ. Ադամ նկատելով որ մէկ կողմէն հիւրերը կը շարուին ու գարեջուր կը խմեն իւր նիհար քսակէն և միւս կողմէն ալ այսչափ խառնակութեանց մէջ ինք չը կրնար իւր ի՛նչ ըլլալը հասկնալ երիտասարդէն թէ, անկապա՞ւտ է, նիւթապա՞շտ է, նո՞ր է, հի՞նէ, ի՞նչ է, անոր համար երբ կը պատրաստուէր ժողվուելով ժողովքը ցրուելու փորձ մը ընել, յանկարծ թադիկ ազան զբօսարանէն ներս մտնելով ուղղակի Պ. Ադամին քով նստաւ. ծառայ եմ, ծառայ եմ բարև ձեզ բարև դոչելով(1).

. . .

(Շարունակելի)

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Ի ՆՊԱՍՏ ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՕՐԹԱՔԷՕՅԻ

Յառաջիկայ շաբաթ գիշեր, Օրթաքէօյի Բարեսիրաց Թատրոնին մէջ ներկայացում մը պիտի տրուի, Օսմանեան նոսակաղմ Թատերական խմբին կողմանէ, առաջնորդութեամբ անուանի դերասան Պ. Զափրաստճեանի.

Սոյն ներկայացումը Թաղ. Խորհրդոյ անդամոց նախաձեռնութեամբ կազմակերպուած է. յօգուտ գիւղին Ազգ. վարժարանին, որ այնչափ փայլուն և օգտակար եղած է անցեալին մէջ. Օրթաքէօյցիք գործնականապէս պէտք է ապացուցանեն թէ ի ներկայիս աւելի վերահասու են իրենց կրթական պիտոյից և այս տեսակէտով. Թաղական Խուրխուրդն իւր քառամեայ պաշտօնավարութեան վերջին օրերն, կուզում կը-

---

(1) Յաւալի է որ յարգոյ յօդուածագիրը անզգալաբար այս անգամ բոլորովին շեղած է իւր նպատակէն. ինչպէս նաև ռուսահայու մը բերնով, Պոլսեհայոց նկատմամբ ըսուածներն ալ անտեղի էին. Հ.

նէ թաղեցւոց կրթասիրական զգացմանց և կը փափաքի որ իրենց իրաւանց նախանձախնդիր Օրթաքէօյցիք, հաւասարապէս իրենց պարտաւորութիւններն ալ յարգեն։

Կը փափաքինք որ կարգադիր մարմնոյն ջանքերն լիովին պսակուին։

Պիտի ներկայացուի ՀԱՒԱՏԱՐԻՄ ԿԻՆԸ 5 տարի թատերգութիւնը և կատակերգութիւն մը։ Իսկ Տիկ. Գոհարիկ և օրիորդ Ա. Բաքսի Շերինեան երգ մը պիտի երգեն և Ժիջնարարներուն նուագածուց խումբ մը պիտի նուագէ։

ՏԱԽԻԼԻԵԷ

Էվվէլքի կիրակէ Մապէյնի Հիւմաեունտա քէշիտէ պուլրուլան զիեաֆէթի Սէնիեէտէ, բրէնսէս տը Սաքս Մայնինկէն, Ալմանեա ամֆիրի Մ. տը Բաուվից վէ մատամասը վէ քէրիմէլերի, պիլճիւմէլէ վիւքէլայի ֆիիամ հազարաթը վէ պէնտէկեանը Սէնիեէ հաղրը պուլունմուշլար տըր։

Զիեաֆէթի Սէնիեէի միւթէագրպ բրէնսէս տը Սաքս Մայնինկէն վէ Ալման ամֆիրինին մատամասը վէ քէրիմէլերի հարէմ սէրայի Հիւմաեունա գապուլ օլունարագ, օրատա հարէմի Հիւմաեուն թէրճէմանը Տատեան Ադրին բաշա հազրէթլերինին քէրիմէսի, թէրճէմանլըգ վազիֆէսինի իյֆա իյլէմիշ տիր։

* * *

Բրէնսէս տը Սաքս Մայնինկէն հազր. տիւն սէյեահնաթընտան ավտէթ իտէրէք, Սառրազամ հազր.նին գօնագլարընա ազիմէթլէ, բաշայի միւշարիւէյհի զիեարէթ իթմիշ վէ էօրէնտէ Ինկիլթէրրա սէֆիրի թարաֆընտան քէշիտէ օլունան զիեաֆէթմէ հաղրը պուլունմուշ տուր։

Միլլի Քիւրտ աշիրէթի բէյլիսի Իպրահիմ բաշանըն, թէչքիլ իյլէմիշ օլտուղու 3 ալայտան 36ընճը Համիտիէ ալաեը էֆրատ վէ զապլրթանըն, եէմին իթմէք բէսմլերի կէչէն բազար կիւնիւ, Տիեարպէքիրտէ էրզինկեան օրտուլի Հիւսէյնէանու մի շիրի Զէքի, վէ վալի Սրբրի բաշալար, վէ չէհրի մէղքիւրտէ մէվճուտ զապլրթան վէ իւմէրայի ապքէրինէ, վէ պիլճիւմէլ հիւքիւմէթ մէէմուրլարը վէ էրքեանը մէմլէքէթ վէ պինէրճէ էհալի հաղրը պուլունտուղլարը հալտէ իճրա օլունմուշ տուրք։

Պու բէսմին իճրասընտան սօնրա, ճիւմլէսի ալթ վէ գբսրագլարընա պինէրէք, մանհարէպէ վէ հիւճում թագլիպլերի եաքուշլար, վէ խաքիրայի Շահանէնէ թագտիմ փրլընմագ իւզրէ, պունլարընն միխմէլիֆ վազիֆէթլէրտէ ֆօթօկրաֆլարը ալընմըշ տուր։

Պունտան պիր սէնէ մուդատտէմ, Լիւլէ Պուրկազ մալ միւտիրի իլէ գըզը վէ չօճուղլարընը, պիր խրատմէթճի գըզ իլէ պերաբէր գաթլ իտէն, մէղքիւր գաղա էհալիսինտէն Հասան, էվվէլքի կիւն Լիւլէ Պուրկազտա, մագթուլլարընն խանէսինին գարշըսընտա ասըլմըշ տուր։

Էրզրումտան իշար օլունտուղունա կէօրէ, բօսթա չանթալարը չիմտիէ գատար թարթար վասրթասը իլէ նագլ իտիլմէքտէ պուլունտուղու հալտէ, պունտան պէօյլէ նագլիեաթը մէզքիւրէ արապա իլէ վուգու պուլանագ տըր։

Սէլանիքտէն «Մանիթէօր»է եազըլտըղընա կէօրէ, մուհաճիր Սթօեանո բիեասէթինաէ պուլունան վէ 11 հայտուտտան միւրէթթէպ օլան պիր չէթէ, ապրիլին 29ընճը կիճէսի, Տէմիր գաբու ճիվարընտան Վարտար Նէհրինի կէչէրէք, Տէեիրմէն չիֆթլիկի տէնիլէն պիր մահէլլէ թէարրուզ իյլէտիկինտէն, Տէմիր գաբու սթասիօնունտան քէյֆիեէթ կէօնիլլիեէ իշար իտիլմիշ, վէ մահէլլի մէզքիւր թապուր ալասը, պիր մըգտար ժանտարմա իլէ տէրագապ էշգըեա թաագիպլինէ պաշլամըշ տըր։

Մէշհուր ֆապրիգաթէօր իզզ. Դավաֆեան Յովսէփ էֆէնտի պիր սէնէեի միւթէճավուզ էսիրի ֆիրաշ օլարագ պիր չօգ թապիպլէր թարաֆընտան թէտավի իտիլմիշ իսէտ, Նիհաեէթ Տօգթ. Բավաքինին պիր սուրէթի, մահիրանէտ իճրա իթտիկի միւտավաթ սէմէրէսիյլէ էֆէնտիի միւմաիլէյհ պու քէրրէ քէսպի սըհհէթ ու աֆիէեթ իտէրէք, ֆապրիգասընա էնմիշ, վէ քէմաֆիւսսապզգ ֆապրիգասը ումուրու իտարէսինի տէրէօհտէ իթտիկի մաէլմէմունիեէ իշիտիլմիշ տիր։

Դավաֆեան էֆ.նին կէրէք ֆապրիգաբընտա միւսթախտէմ պիր գաչ եիւզ իշճի վէ միւսթախտէմիյն, ճիմլէթէն Տօգթ. Բավաքիեէ իպրազ էթտիկի հազագաթ վէ մէհարէթինտէն տօլաեը պէեանը թէչէքքիւրէ չիթապան օլմագտա տըրլար։

Կէչէն հաֆթա Թրապիզոն թարիգինէ ազիմէթ իթմիշ օլան Իտալէյի մախսուսէսինին «Սէօեիւլիւ» վարօրու, հավալարըն սիսլի օլմասը ճիհէթլէ Սամսոն իլէ Սինօպ արասընտա գումա օթուրմուշ իսէտ, օլունան սայ ու զայրէթ իւզէրինէ եիւզտիրիլմիշ տիր։

ԹԻՎՃԻՀԱԹ

Տախիլիեէ նէզարէթի էվրագ օտասը միւմէյիզի, իզզ Ռիֆաթ պէեէ, սանիեէ սընֆը միւթէմաեիզի,

Իքինճի ֆըրզ այի Հիւմաեուն զօմանտանլըզը. Իւսկիւտար ճիհէթի գօմանտանը ֆէրիգ Շէվքէթ բաշա հազր.ինէ թէվճիհ իլէ, եավէրանը ֆախրիի հազրէթի Շէհրիեարի սիլքի ճէլիլինէ ինզի մամը,

Իւսկիւտար ճիհէթի գօմանտանլըզը, իքինճի ֆըրզ այի Հիւմաեուն գօմանտանը, ֆէրիգ սաատ. Մէհէմմէտ բաշա հազր.ինէ թէվճիհ պուլրուլմաւշ տուր։

ՆԻՇԱՆ

Հանիաատա միւճէտատէտէն ինչա օլունան կէօմրիւք էպնիեէսինին ինչաաթընտա մէհարէթ վէ զայրէթի կէօրիւլէն գալֆա Վարդան էֆ.նէ, Յինճի բիւթպէտէն Մէճիտի Նիշանը Լիսան պուլրուլմուշ տուր։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Տնտեսական Խորհրդոյ

Իւսկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ սնտուկի մատակարարութեան միամեայ հաշուեցոյցն, 1891 Յունվար 1է մինչ ցվերջ Դեկտեմբերի նոյն տարւոյ, ըստ օրինի Տընտեսական Խորհրդոյ ներկայացուած և անոր գաղա էհալիսինտէն Հասան, էվվէլքի կիւն Լիւլէ Պուրկազտա, մագթուլլարընն խանէսինին գարշըսընտա ասըլմըշ տուր։

Էրզրումտան իշար օլունտուղունա կէօրէ, բօսթա չանթալարը չիմտիէ գատար թարթար վասրթասը իլէ նագլ իտիլմէքտէ պուլունտուղու հալտէ, պունտան պէօյլէ նագլիեաթը մէզքիւրէ արապա իլէ վուգու պուլանագ տըր։

Սէլանիքտէն «Մանիթէօր»է եազըլտըղընա կէօրէ, մուհաճիր Սթօեանո բիեասէթինաէ պուլունան վէ 11 հայտուտտան միւրէթթէպ օլան պիր չէթէ, ապրիլին 29ընճը կիճէսի, Տէմիր գաբու ճիվարընտան Վարտար Նէհրինի կէչէրէք, Տէեիրմէն չիֆթլիկի տէնիլէն պիր մահէլլէ թէարրուզ իյլէտիկինտէն, Տէմիր գաբու սթասիօնունտան քէյֆիեէթ կէօնիլլիեէ իշար իտիլմիշ, վէ մահէլլի մէզքիւր թապուր ալասը, պիր մըգտար ժանտարմա իլէ տէրագապ էշգըեա թաագիպլինէ պաշլամըշ տըր։

Մէշհուր ֆապրիգաթէօր իզզ. Դավաֆեան Յովսէփ էֆէնտի պիր սէնէեի միւթէճավուզ էսիրի ֆիրաշ օլարագ պիր չօգ թապիպլէր թարաֆընտան թէտավի իտիլմիշ իսէտ, Նիհաեէթ Տօգթ. Բավաքինին պիր սուրէթի, մահիրանէտ իճրա իթտիկի միւտավաթ սէմէրէսիյլէ էֆէնտիի միւմաիլէյհ պու քէրրէ քէսպի սըհհէթ ու աֆիէեթ իտէրէք, ֆապրիգասընա էնմիշ, վէ քէմաֆիւսսապզգ ֆապրիգասը ումուրու իտարէսինի տէրէօհտէ իթտիկի մաէլմէմունիեէ իշիտիլմիշ տիր։

Դավաֆեան էֆ.նին կէրէք ֆապրիգաբընտա միւսթախտէմ պիր գաչ եիւզ իշճի վէ միւսթախտէմիյն, ճիմլէթէն Տօգթ. Բավաքիեէ իպրազ էթտիկի հազագաթ վէ մէհարէթինտէն տօլաեը պէեանը թէչէքքիւրէ չիթապան օլմագտա տըրլար։

Կէչէն հաֆթա Թրապիզոն թարիգինէ ազիմէթ իթմիշ օլան Իտալէյի մախսուսէսինին «Սէօեիւլիւ» վարօրու, հավալարըն սիսլի օլմասը ճիհէթլէ Սամսոն իլէ Սինօպ արասընտա գումա օթուրմուշ իսէտ, օլունան սայ ու զայրէթ իւզէրինէ եիւզտիրիլմիշ տիր։

ԹԻՎՃԻՀԱԹ

Տախիլիեէ նէզարէթի էվրագ օտասը միւմէյիզի, իզզ Ռիֆաթ պէեէ, սանիեէ սընֆը միւթէմաեիզի,

Իքինճի ֆըրզ այի Հիւմաեուն գօմանտանլըզը. Իւսկիւտար ճիհէթի գօմանտանը ֆէրիգ Շէվքէթ բաշա հազր.ինէ թէվճիհ իլէ, եավէրանը ֆախրիի հազրէթի Շէհրիեարի սիլքի ճէլիլինէ ինզի մամը,

Իւսկիւտար ճիհէթի գօմանտանլըզը, իքինճի ֆըրզ այի Հիւմաեուն գօմանտանը, ֆէրիգ սաատ. Մէհէմմէտ բաշա հազր.ինէ թէվճիհ պուլրուլմաւշ տուր։

ՆԻՇԱՆ

Հանիաատա միւճէտատէտէն ինչա օլունան կէօմրիւք էպնիեէսինին ինչաաթընտա մէհարէթ վէ զայրէթի կէօրիւլէն գալֆա Վարդան էֆ.նէ, Յինճի բիւթպէտէն Մէճիտի Նիշանը Լիսան պուլրուլմուշ տուր։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Տնտեսական Խորհրդոյ

Իւսկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ սնտուկի մատակարարութեան միամեայ հաշուեցոյցն, 1891 Յունվար 1է մինչ ցվերջ Դեկտեմբերի նոյն տարւոյ, ըստ օրինի Տընտեսական Խորհրդոյ ներկայացուած և անոր յար և նման մի օրինակն յիշեալ եկեղեցւոյ բակն կախուած է, իտես թաղեցւոց։

Տնտեսական Խորհուրդն այսու պաշտօնական ծանուցմամբ հրաւէր կը կարդայ յիշեալ թաղի պատուարժան ազգայնոց, որ նոյն հաշուեցոյցին վրայ եթէ որ և է դիտողութիւն կամ բողոք ունին, թուականէս մինչև 21 օր պայմանաժամու մէջ գրաւոր կերպիւ ներկայացնեն Տնտես. Խորհրդոյ։

Սոյն պայմանաժամին լրումէն յետոյ որ և է բողոք կամ դիտողութիւն անլսելի պիտի մնայ։

23 Ապրիլ 1892 (ԿՆՔ+)

ՍԱՐՊԱՖԻՑԵԼԷ

ԴԱԼԱՔԱ ՊՕՐՍԱՎԸ

1892 Ապրիլ 24, սաաթ 3

Լսկ. Ուս. միւպէտատէլ. սէրի Տ

Տիւն ագչամ գափանտը.	22	6
Պու սապահ աշըլտը...	22	9
Տիւն էն եիւքսէք ֆիեաթ	22	12
Տիւն էն աշաղը ֆիյաթ.	22	1
Սէրի Ա.....ի. Լ.	50	50
» Գ..... » »	28	75
» Ս..... » »	20	6
Թահվիլաթը Օսմանլիյէ..	83	15
էն եիւքսէք ֆիեաթ..	83	30
էն աշաղը ֆիեաթ...	82	10
Թասֆիյէ.....	17	20
Շըմէնտըֆէր.... ֆր.	80	25
Օպլիկասիօն թրամ. գ.ք. ֆր.	505	
Իսթիլանճ 8 կիւնէ. Լ. Օ.	375	
» 1 այա.. »	750	

Դօնսօլիտ ըէբօրու....

Օսմանլիյէ » Լ.. Ըէբօր

Շըմէնտըֆէր » .. Տէբօր

ԱԴՍԻՕՆԼԱՐ

Իսթանպօլ պոնգասը Ի. Լ.	4	30
Սօսիէթէ ժէնէրալ..	4	20
» Օթ. չանժ է վալէօր »	4	25
Գրէտիթ ժէնէրալ օթ. Լ. Օ.	7	32
Թրամվայ..... »	5	75
Ըէժի..... գ.ք.	16	2

ՆՈՒՆԱՆ ՖՕՆՏՍԼԱՐԸ

Իսթիգրազ 3% .... ֆր.	363	
» 4% .... »	356	
Պանգ Նասիօնալ.... »	406	
Լօրիօմ..... »	95	

ԱԳՀԷ ՖԻՆԱԹԼԱՐԸ

Օսմ. փր. 100 ղրշ. տան Ղրշ. Փ.		
Սիմ մէճիտիյէ.....	108	1
Մէթալիք.....	97	30
Պէշլիք.....	102	
Անթալիա.....	102	20
Ինկիլիզ լիրասը.....	110	5
Ֆրանսըզ »	87	28
Բօլ.....	89	30
Գարպօն գաեիմէսի...	8	57

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա.....	110	20
Փարիս.....	22	82½
Ֆրանգ.....		
Ֆիօրէն.....	10	77½
Մարգ		

ՏՕԳԹԷՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Թէտավի խուսուսի, իլէթի էֆրէնճիեէ, վէ ալէաթը թէնասիլիեէեէ տաեիր։ Գալաթատա քէօրրիւ պաշը, նիւմէրօ 5։

ԻԼԱՆ

Սապրգ Մամուլուն սահիպի Ա.յվազեան Գէորգ էֆէնտինին պէշ սէնէսէն պէրու Գալաթատա Բէրշէմպէ բազարընտա վագը Իրսի խանընտա 1 նիւմէրօլու մաղազասընտա, ալէա Իզմիր վէ Սագրզ մաստիգալարը, վէ Պօղճա ատա նէֆիս շարապլարը, վէ գօնեազ, սապօն, եազ, ղէյթին վէ էմսալի պուլունտուղու, վէ իշթիրաեա բազպէթ պուլեու բան ղէվաթըն մէճլուն վէ խօշնուտ օլաճագլարը իլան օլունուր։

ՆՈՐ ԲԱՌԱՐԱՆ ԵՐԵՒԼԵԶՈՒԵԱՆ

Անգղիերէն, Հայերէն և Թուրքերէն

Իւր պէտքն ու կարեւորութիւնն ի վաղուց զգալի եղած սոյն Անգլ. Հայ. Թուրքերէն բառարանն, հանդերձ բաւական արտասանութեամբ, սկսած է հրատարակուիլ թերթ առ թերթ։

Բաժանորդագրինն է 3Ֆ դահեկան։

Դիմել ի գրատուն Պ. Պալէնցի (յաջորդ Դավաֆեանի)։

Հրատարակուեցաւ 19, 20, 21 թերթերն,

ՆՈՐ ԲԱՌԱԳԻՐՔ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

ԳՕՐԻՆԵԱՑ

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

Բառք 30,000

Տպագր. Նշան Կ. Պէրպէրեան

Աւարտեցաւ տպագրութիւնն սոյնջնոր ԲԱՌԱԳՐԻՆ որ կազմուած յինքեան նախնեաց մատենագրութեան բառեր, նորաբանութիւններ, գիւղական անուններ, գիտական և գաւառական բառեր, ոյց ամէնքն խնամքաբ ճշդուած են շնորհիւ խղճամիտ հետազօտութեանց և օժանդակութեամբ այլ և այլ հեղինակութեանց որպիսիք են ի մէջ այլոց Նորայրն, վենետկոյ գիտական բառարանն, Նուազարեանն, Տէր Միրմիրպաշեանի գրպանի բառարանն։ Ասոնցմէ զատ զանազան ձեռագրեր, բժշկարաններ, տաղեր նպաստած են գործոյն յօրինման։ Բառագրքիս առաւելութիւններէն մին է բարդ և ածանց բառերու ուսումը դիւրացնել գնահատելի նորութեամբ մը։ Յօգուտ աղքատիկ ուսանողաց բառագրոյս բաժանորդագրոյն վերայ յաւելում չէ եղած, ուստի մէն մի օրինակն, ընտիր լաթակազմ կը վաճառի Պօլսոյ համար 15, իսկ գաւառաց համար թղթատարական ծախուց պատճառաւ 18 դահեկան։

Կեդրոնատեղի Կ. Պոլիս, Հաճօտբուլոխան, թիւ 29 վաճառատունն։

Կը գտնուի նաև բոլոր Հայ գրավաճառաց քով։

ՏԻՇ ԹԱՊԻՊԻ

ՊԵՏՐՈՍ ԷՖԷՆԴԻ ԳԱՍՍԱՊԵԱՆ

Գասապեան էֆ. բէք գօլայլըգ վէ մէհարէթ իւզրէ տիշ չէքմէքտէ, չիւրիւք տիշլէրի տօլաուրմագտա, վէ կէրէք թէքմիլ օլարագ, վէ կէրէք պիր գաչ բարչատան իպարէթ օլտուղու հալտէ, վէ հաթթա պազը տիշլէրին քէօքլէրի չըգմամըշ պուլունտուղու թագտիրտէ, կիւզել կիւզել տիշլէր եարբպ վազ իթմէքտէ, վէ սալանմաեա պաշլաեան տիշլէրի գավիլէշտիրմէքտէ, վէ տիշ աղրըլարընը վէ նէֆէս դօգուլարընը քէսմէքտէ տիր։

Էֆէնտիի միւմաիլէյհ Իսթանպօլտա Բարմագ գաբուտա Պալմումճուլարտա վագը Շաքիր էֆ. խանընտա 1 նիւմէրօլու օտատա պուլունարագ, միւրաճաաթ իտէն զաթլարը մէճեուն իտէճէկինի իլան ու պէեան իյլէմէքտէ տիր։

Լ'ԷԳՕՆՕՄԻ ԷՆԹԷՐՆԱՍԻՕՆԱԼ

L'Economie Internationale

Թէէմին օլունմուշ սէրմաեէսի

5,000,000 Ֆրանգ։

Էմրի թէսարրուֆա բիաեէթտէն նէ տէրէճէ իսթիֆատէ օլունապիլէճէկի թարիֆատէն միւսթաղնի օլուպ, աքսի հալինտէ կիւճհալ իլէ թէտարիք իտիլէն սէրվէթ ու սէրմաեէ պէր հավա օլուր։ Վագտա ճիւզի պիր ֆէտաքեարլըգ իլէ սէրմաեէ վէ սէրվէթ թէտարիքի տախի միւշքիլ օլտուղու կիպի, իչթէ Լ'Էգօնոմ Էնթերնասիօնալ շիրքէթի Բարիզտէ Ֆրանսա տէվլէթի թահթը հըմաեէսինտէ թէչքիլ օլունմուշ օլուպ, պիր խայլի վագրթան պէրու Տէրսաատէթտէ իճրայի մուամլէլ իթմէքտէ օլտուղունտան, ապօնէլէրինտէն կէօրտիկիւ բազպէթ իւզէրինէ, գումբանեա պու տէֆա պիր խրատմէթ տահա իյֆա իչիւն 600,000, 60,000, 6000 վէ զայրիհիւմ Ֆրանգ գազանան Օսմանլը չըմէնտըֆէր թահվիլաթընն 1 նիւմէրօսու իլէ, Էգօնոմի Էնթերնասիօնալը 10 նիւմէրօսունա հիսսէտար իտէր։

ՖՈՒՐՍԱԹՏԱՆ ԻՍԹԻՖԱՏԷ

Բազպէթլու էհալի պազը մուզիրը բիեանգօլարտան կէրի չէքիլիպ, պէօյլէ միւհիմմ պիր գումբանեա իլէ ազտը մուգավէլէ վէ թէէմինի իսթիգազալ իտէպիլիր։

Ապօնէ եազըլմագ վէ թաշրալարճա ուէնդ օլմագ վէ տահա մուֆասսալ մալիւմաթ ալմագ իսթէեէնլէրին, Սիրքէճիտէ Կիւլպէնք խանընտա 26 վէ 27 Ն. մաղազալարտա, գումբանեանըն վէքիլի մութլագը օլան Բ. Շէհիրլեան էֆ. վէ եախօտ ումում միւֆէթիշի պուլունան Ա. Ահարոնեան էֆ.էէ միւրաճաաթ իթմէլերի իլան օլունուր։